

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 20628/2024
10.07.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија Драгане Маринковић, председника већа, Зорице Булајић, Ирене Вуковић, Бранислава Босиљковића и Драгане Бољевић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., кога заступа пуномоћник Ненад Ранковић, адвокат из ..., против тужених „United Media Digital DOO“ Београд, ББ главног и одговорног уредника портала „Nova.rs“ и ВВ новинара портала „Nova.rs“ које заступа пуномоћник Дејан Богдановић, адвокат из ..., ради накнаде нематеријалне штете, одлучујући о ревизији тужених изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду ГжЗ 315/23 од 03.07.2024. године, у седници одржаној 10.07.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРИХВАТА СЕ одлучивање о ревизији тужених изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду ГжЗ 315/23 од 03.07.2024. године, као изузетно дозвољеној.

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужених изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду ГжЗ 315/23 од 03.07.2024. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду ПЗ 316/22 од 25.04.2023. године, ставом првим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев тужиоца и тужени су обавезани да тужиоцу на име накнаде нематеријалне штете за претрпљене душевне болове због повреде части и угледа, настале због објављеног текста „Случај Дурмитор – СНС пројекат због кога још падају полицајци, не и мафија“ на интернет порталу „Nova.rs“ дана 09.02.2022. године, солидарно исплате 50.000,00 динара са законском затезном каматом од 25.04.2023. године од дана пресуђења до исплате. Ставом другим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца да се обавезу тужени да тужиоцу на име накнаде нематеријалне штете за претрпљене душевне болове због повреде части и угледа солидарно исплате износ, преко досуђеног од још 450.000,00 динара, са законском затезном каматом од 25.04.2023. године до исплате, као неоснован. Ставом трећим изреке, обавезан је тужени ББ, главни и одговорни уредник интернет портала „Nova.rs“ да о свом трошку објави увод и изреку ове пресуде на интернет порталу „Nova.rs“ без икаквог коментара и без одлагања, а најкасније у другом дану од дана

правноснажности пресуде под претњом новчаног кажњавања за сваки дан кашњења у износу од 50.000,00 динара, са законском затезном каматом на сваки појединачни износ од дана пропуштања до исплате. Ставом четвртим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца у делу којим је тражено да се тужени ББ главни и одговорни уредник интернет портала „Nova.rs“ обавезе да о свом трошку објави у целини пресуду на интернет порталу без икаквог коментара и без одлагања, осим увода и изреке, у року од једног дана од дана правноснажности пресуде, као неоснован. Ставом петим изреке, тужени су обавезани да тужиоцу накнаде трошкове парничног поступка у износу од 53.700,00 динара, са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Београду ГжЗ 315/23 од 03.07.2024. године, одбијена је као неоснована жалба тужених и потврђена првостепена пресуда у ставовима првом, трећем и петом изреке.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени су благовремено изјавили ревизију, због погрешне примене материјалног права и битних повреда одредаба парничног поступка са позивом на одредбу члана 404. ЗПП.

Одлучујући о дозвољености ревизије на основу члана 404. став 1. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ број 72/11 ... 18/20 и 10/23 - други закон) Врховни суд је утврдио да су испуњени услови за одлучивање о посебној ревизији тужених ради уједначавања судске праксе о обавези новинарске пажње и одговорности медија за нематеријалну штету, па је на основу члана 404. став 2. тог закона одлучено као у ставу првом изреке.

Испитујући побијану пресуду на основу члана 408. ЗПП, Врховни суд је утврдио да ревизија тужених није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а нема ни битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. ЗПП учињене у поступку пред другостепеним судом, која је била или могла бити од утицаја на доношење законите и правилне пресуде.

Према утврђеном чињеничном стању, на интернет порталу „Nova.rs“ објављен је текст 09.02.2022. године, са насловом „Случај Дурмитор – СНС пројекат због кога још падају полицајци, али не и мафија“. У тексту се наводи: „спектакуларно хапшење означених припадника шкаљарског клана у ресторану Дурмитор на Новом Београду из 2017, завршило се подједнако неславно као и полицијске каријере њених организатора. Док су једни падали у тај мафијашки амбис због сопствених одлука и избора, други су у исти изгурани и ишутирани само зато што су радили свој посао“. „Срећа пак, није потерала ни оне подобне који су радили на овом случају, од ГГ која је данас у притвору, до њеног блиског сарадника ДД, као и АА који је од МУП попио кривичну пријаву управо због организовања циркуса у Дурмитору. Сви они данас се повезују са кланом Беливук – Миљковић, као њихови сарадници унутар полиције који су им акцијама, каква је била и Дурмитор, заправо чистили терен“. Вести сличне садржине су објављене и на сајту других медија као што су „blic.rs“, „krik.rs“, „politika.rs“, „danas.rs“, „republika.rs“ и други. Провтужени је издавач портала „Nova.rs“, друготужени је главни и одговорни уредник портала, а трећетужени је аутор спорног

текста. Тужилац је као припадник и оперативац МУП-а РС, СБПОК учествовао у акцији „Дурмитор“ 2017. године, што је и била тема спорног текста. У тексту су коментарисани претходни догађаји, као и трагична смрт вештака криминалистичко-техничког центра МУП-а која је обављала ДНК вештачење у случају „Дурмитор“. У вези са овим догађајем у тексту су објављене информације о лицима која су ухапшена и о лицима која су учествовала у хапшењу, односно припадницима МУП-а, међу којима је био и тужилац који је предводио целу акцију. Тужилац се у спорном тексту помиње у контексту, да је био близак сарадник ГГ која се у моменту објављивања информација налазила у притвору и повезује са криминалним кланом Беливук – Миљковић (заједно са осталим набројаним лицима у тексту), као један од њихових сарадника унутар полиције који им „чисти“ пут у разним акцијама каква је била и акција „Дурмитор“, чиме се упућује на повезаност тужиоца са криминалним и незаконитим радњама које код просечног читаоца стварају изразито негативан и погрешан утисак о тужиоцу као личности и тешко нарушавају његову част и углед. Наведене информације су неистините и непроверене и имају лезиону подобност да повреди част и углед тужиоца, одају сензационализам и као такве нису у интересу јавности – грађана да знају. У погледу навода да је против тужиоца била поднета кривична пријава, не ради се о информацији која је лезионо подобна да повреди част и углед, имајући у виду да тужилац у свом исказу није спорио да је против њега била поднета кривична пријава због кривичног дела злоупотребе службене дужности. Пре објављивања информације тужилац није контактиран ради провере, истинитости и потпуности информације. Тужилац није тражио деманти нити објављивање одговора након спорног текста на који начин је пропустио да умањи штету коришћењем других средстава правне заштите.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су делимично усвојили тужбени захтев налазећи да тужени „United Media Digital DOO“ Београд, као издавач медија одговара за штету без обзира на кривицу на основу објективне одговорности у смислу члана 114. Закона о јавном информисању и медијима, док тужени ББ главни и одговорни уредник портала и ВВ новинар и аутор текста, одговарају по основу кривице у смислу члана 113. наведеног закона, због пропуштања да на основу члана 9. истог закона, пре објављивања информација поступе са пажњом примереном околностима и провере порекло, истинитост и потпуност објављене информације. Применом правила из члана 200. ЗОО одмерена је правична новчана накнада нематеријалне штете тужиоцу за душевне болове због повреде части и угледа у износу од 50.000,00 динара, а тужени, главни и одговорни уредник интернет портала обавезан је да објави пресуду (увод и изреку) без одлагања и коментара на предметном интернет порталу.

По оцени Врховног суда, неосновани су наводи ревизије тужених о погрешној примени материјалног права.

Одредбама члана 46. Устава РС јемчи се слобода мишљења и изражавања, као и слобода да се говором, писањем, сликом или на други начин траже, примају и шире обавештења и идеје. Слобода изражавања може се законом ограничити, ако је то неопходно ради заштите права и угледа других, чувања ауторитета и непристрасности суда и заштите јавног здравља, морала демократског друштва и националне безбедности Републике Србије.

Према члану 10. Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода свако има право на слободу изражавања. Ово право укључује слободу поседовања сопственог мишљења, примања и саопштавања информација и идеја без мешања јавне власти и без обзира на границе (став 1.). Пошто коришћење ових слобода повлачи за собом дужности и одговорности, оно се може подвргнути формалностима, условима, ограничењима или казнама прописаним законом и неопходним демократском друштву у интересу (пored осталог) заштите угледа или права других (став 2.).

По члану 79. став 1. и 2. Закона о јавном информисању и медијима („Службени гласник РС“ број 83/2014, 58/2015 и 12/2016 - аутентично тумачење) који се примењује на основу члана 153. важећег Закона о јавном информисању и медијима („Службени гласник РС“ број 92/23 и 51/25) достојанство личности (част, углед, односно пијетет) лица на које се односи информација правно је заштићено. Објављивање информације којом се врши повреда части, угледа или пијетета, односно лице приказује у лажном светлу приписивањем особина или својстава које оно нема, односно одрицањем особина или својстава које има, није допуштено ако интерес за објављивање информације не претеже над интересом заштите достојанства и права на аутентичност, а нарочито ако се тиме не доприноси јавној расправи о појави, догађају или личности на коју се информација односи.

Као што је наведено, слобода изражавања није апсолутна и подразумева одређени степен одговорности и дужности. Реч је о релативној слободи, јер може бити ограничена легитимним циљем у које, поред осталог, спада и заштита права и угледа других лица, што је овде случај. Поред тога, слобода новинарског изражавања је нарочито „условљена одредбом која налаже да медији морају да делују у доброј вери и да пружају тачне и поуздане информације у складу са новинарском етиком“ када извештавају о питањима од општег и јавног интереса, те да поступају у складу са професионалним стандардима.

По члану 9. Закона о јавном информисању и медијима (обавеза новинарске пажње) уредник и новинар дужни су да са пажњом примереном околностима, пре објављивања информације која садржи податке о одређеној појави, догађају или личности провере њено порекло, истинитост и потпуност (став 1.). Уредник и новинар дужни су да преузете информације, идеје и мишљења пренесу веродостојно и потпуно, а ако се информација преузима из другог медија – да наведу и назив тог медија (став 2.).

Одговор на питање да ли ограничење слободе изражавања представља повреду слободе изражавања зависи од оцене постојања законитости, легитимног циља и неопходности ограничења у демократском друштву. У конкретном случају, предметно ограничење било је прописано законом и тежило је легитимном циљу (заштита права - части и угледа тужиоца), које је довољно јасно одређено у члану 79. Закона о јавном информисању и медијима. Спорни текст се односио на догађаје поводом акције полиције у ресторану „Дурмитор“ 2017. године, у којој је тужилац као оперативац и припадник МУП-а РС, СБПОК учествовао. У контексту коментарисања наведених догађаја тужилац се повезује са криминалним кланом Беливук – Миљковић (заједно са осталим набројаним лицима у тексту), као један од њихових сарадника унутар полиције који им „чисти“ пут у разним акцијама каква је била и акција „Дурмитор“.

Нема сумње да је наведена информација правилно оцењена као лезионо подобна да повреди част и углед тужиоца јер упућује на повезаност тужиоца са криминалним и незаконитим радњама које код просечног читаоца стварају изразито негативан и погрешан утисак о тужиоцу као личности. Спорна информација о тужиоцу садржана у тексту није претходно проверена са пажњом примереном околностима. Како је слобода новинарског изражавања условљена обавезом новинарске пажње из члана 9. Закона о јавном информисању и медијима, то у конкретном случају значи, супротно наводима ревизије, да су одговорни уредник и новинар дужни да са пажњом примереном околностима, пре објављивања информације која садржи податке о одређеној појави, догађају или личности провере њено порекло, истинитост и потпуност. Иста дужност постоји и приликом преношења информација, мишљења и идеја које су дужни да пренесу веродостојно и потпуно, а ако се информација преузима из другог медија – да наведу и назив тог медија. У конкретном случају наведено је изостало, па и код неспорне чињенице да су информације о догађајима које су биле тема спорног текста, претходно биле објављене у другим медијима, обавеза дужне новинарске пажње није искључена, нарочито што у спорном тексту није ни назначено да су информације преузете из другог медија уз навођење назива тог медија. Истинитост изнетих лезионо подобних чињеничних оптужби о тужиоцу није доказана, па независно од права на информисање о питањима од интереса за јавност, то право је ограничено на истинито, потпуно и благовремено обавештавање о питањима од јавног значаја и средства јавног обавештавања су дужна да то право поштују (члан 5. Закона о јавном информисању и медијима). Зато се у конкретном случају означене информације о тужиоцу не могу сматрати допуштеним и прихватљивим са становишта слободе изражавања, нити интерес за објављивање такве информације претеже над интересом заштите достојанства, а нарочито се тиме не доприноси јавној расправи о личности на коју се информација односи, па успостављање правичне равнотеже између супротстављених права указује да је предметно ограничење слободе изражавања било пропорционално. Без утицаја су ревизијски наводи којима се указује на део информација у тексту које нису оспорене од стране тужиоца и за које нижестепени судови у својим разлозима налазе да нису лезионо подобне. Побийана одлука садржи довољне и прихватиљиве разлоге о одговорности тужених у смислу чланова 112, 113, 114, 115. и 117. Закона о јавном информисању и медијима, као и обавези објављивања пресуде на основу члана 120. тог закона и размотрене су све суштински важне чињенице за решење овог спора, па се неосновано ревизијом указује на изостанак образложења, јер мера у којој ова обавеза постоји зависи од природе одлуке и околности сваког појединачног случаја. Следом наведеног, као неосновани су оцењени сви ревизијски наводи тужених о погрешној примени материјалног права.

На основу члана 414. став 1. ЗПП, Врховни суд је одлучио као у ставу другом изреке.

**Председник већа – судија
Драгана Маринковић, с.р.**

За тачност отправака
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић